

FİNANSAL ANALİZ

Finansal tablolarda yer alan kalemler arasındaki ilişkilerin ve bunların zaman içinde göstermiş oldukları eğilimlerin incelenmesi

AMAÇ

Şirketin likidite, karlılık ve borç ödeme gücünü değerlendirmek ve işletmeyle ilgili geleceğe ait tahminlerde bulunmak

Karşılaştırmalı Analizler

İşletmenin kendi bilgileri ile karşılaştırılması

Şirketin bir finansal kalemi aynı şirketin geçmiş yılın veya yılların aynı kalemleri ile karşılaştırılır.

Sanayi ortalamaları

Şirketin bir finansal kalemi, Sermaye Piyasası Kurulu ve benzer kuruluşlar tarafından yayınlanan sanayi ortalamaları veya standart rakamlar ile karşılaştırılır.

Benzer şirketlerle karşılaştırma

Şirketin bir finansal rakamı veya oranı rakip bir ya da birden fazla şirketin aynı kalemleri ile karşılaştırılır.

FİNANSAL ANALİZ ARAÇLARI

Yatay Analiz (Trend Analizi)

- Belirli bir dönemdeki finansal tablolarda meydana gelen değişimler incelenir

Dikey Analiz (% Yöntemi ile Analiz)

- Finansal tabloların her bir kaleminin toplam içindeki yüzdesi gösterilir

Oran Analizi

- Seçilen bir kalemin finansal tablolardaki diğer bilgilerle ilişkileri incelenir

FİNANSAL ORANLAR (RASYOLAR)

Likidite Oranları

- Cari Oran
- Likidite Oranı
- Nakit Oranı
- Alacakların Devir Hızı
- Stok Devir Hızı

Karlılık Oranları

- Kar Marjı
- Ana Faaliyetlerden Sağlanan Nakdin Satışlara Oranı
- Aktif Devir Hızı
- Varlıkların Getirisi
- Öz Kaynakların Getirisi
- Hisse Başına Kazanç Oranı
- Fiyat Kazanç Oranı
- Kar Payı Ödeme Oranı

Borçları Ödeme Gücü Oranları

- Toplam Borç Oranı
- Faiz Ödeme Gücü Oranı
- Uzun Vadeli Borç Ödeme Gücü Oranı

1. LİKİDİTE ORANLARI

A. CARİ ORAN: Kısa vadeli borçları ödeme gücünü ölçmek için kullanılır

$$\text{Cari Oran} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$$

B. LİKİDİTE ORANI (ACID-TEST RATIO): İşletmenin kısa dönemdeki likidite durumunu gösterir

$$\text{Likidite Oranı} = \frac{\text{Kasa Mevcudu} + \text{Menkul Kıymetler} + \text{Kısa Vadeli Alacaklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$$

- C. **NAKİT ORANI** : Cari oran ve likidite oranı yılsonu rakamlarını baz aldığından şirketin yıl içindeki durumunu temsil etmez, bu eksiklik nakit oranı ile telafi edilmeye çalışılır.

$$\text{Nakit Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Sağlanan Nakit}}{\text{Ortalama Kısa Vadeli Borçlar}}$$

- D. **ALACAKLARIN DEVİR HIZI**: İşletmenin kısa vadeli alacaklarının nakde dönüşüm hızı ölçülür ve alacakların dönemde kaç kerede tahsil edildiğini gösterir.

$$\text{Alacakların Devir Hızı} = \frac{\text{Kredi Satışlar (Net)}}{\text{Ortalama Kısa Vadeli Ticari Alacaklar}}$$

- E. **STOK DEVİR HIZI**: Stokların ortalama olarak dönemde kaç defa satıldığını gösterir.

$$\text{Stok Devir Hızı} = \frac{\text{Satılan Malların Maliyeti}}{\text{Ortalama Stoklar}}$$

2. KARLILIK ORANLARI

- A. **KAR MARJİ**: Satışlardan elde edilen tutarın ne kadarlık kısmının net kar olarak kaldığını gösterir.

$$\text{Kar Marjı} = \frac{\text{Dönem Net Karı}}{\text{Net Satışlar}}$$

- B. **ANA FAALİYETLERDEN SAĞLANAN NAKDİN SATIŞLARA ORANI**: Kar marjı tahakkuk esaslarına göre hesaplanması sebebiyle yanıltıcı olabileceğinden, satışların ne kadarlık kısmının nakde dönüştüğü bu oranla hesaplanır. Satışların nakde dönüşüm oranı olarak ifade edilir.

$$\text{AFS Nakit Oranı} = \frac{\text{Ana Faaliyetlerden Sağlanan Nakit}}{\text{Net Satışlar}}$$

- C. **AKTİF DEVİR HIZI**: Oran satışlara göre varlıkların hangi etkinlikte kullanıldığını ölçmek için kullanılır. Varlıkların kaç defa satışa dönüştüğünü gösterir.

$$\text{Varlıkların Dönüşüm Oranı} = \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Ortalama Varlıklar}}$$

- D. **VARLIKLARIN GETİRİSİ**: Karlılığın en genel anlamı ile ölçümü bu oran ile hesaplanır.

$$\text{Varlıkların Getirisi} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Ortalama Varlıklar}}$$

- E. **ÖZKAYNAKLARIN GETİRİSİ**: Yatırılan her TL başına elde edilen kar oranını gösterir.

$$\text{Özkaynaklar Getirisi} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Ortalama Özkaynak}}$$

- F. **HİSSE BAŞINA KAZANÇ ORANI**: Hisse başına düşen net karı gösterir. Karlılığın ölçülmesinde önemli bir göstergedir.

$$\text{Hisse Başına Kazanç} = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Ortalama Hisse Senedi Sayısı}}$$

- G. **FİYAT / KAZANÇ ORANI**: Hisse senedinin piyasa değerinin hisse başına karın kaç katı olduğunu gösterir.

$$\text{Fiyat Kazanç Oranı} = \frac{\text{Bir Hisse Senedinin Piyasa Değeri}}{\text{Hisse Başına Kazanç}}$$

- H. **KAR PAYI ÖDEME ORANI**: Net karın ne kadarlık kısmının dağıtıldığını gösterir.

$$\text{Kar Payı Ödeme Oranı} = \frac{\text{Dağıtılan Kar Payı}}{\text{Net Kar}}$$

3. BORÇLARI ÖDEME GÜCÜ ORANLARI

- A. **TOPLAM BORÇ ORANI:** İşletmenin toplam varlıklarının ne kadarlık kısmının borçlanmak suretiyle sağlandığını gösterir.

$$\text{Toplam Borç Oranı} = \frac{\text{Toplam Borçlar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

- B. **FAİZ ÖDEME GÜCÜ ORANI:** İşletmenin borç faizlerini ödeme gücünü gösterir.

$$\text{Faiz Ödeme Gücü Oranı} = \frac{\text{Vergi ve Faizden Önceki Kar}}{\text{Faiz Giderleri}}$$

- C. **UZUN VADELİ BORÇ ÖDEME GÜCÜ ORANI:** İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakdin toplam borçların kaç katı olduğunu gösterir. Hazır değerler olmaksızın faaliyetlerden sağlanan nakitle işletmenin borçlarını ödeme gücünü gösterir.

$$\text{Uzun Vadeli Borç Ödeme Gücü Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Sağlanan Nakit (Net)}}{\text{Toplam Borçlar (Net)}}$$

REFERANSLAR:

- Finansal Muhasebe, Prof. Dr. Nihat Küçüksavaş
- İşletme Finansının Temelleri, Brealey, Myers, Marcus
- İşletmelerde Finansal Yönetim, Prof. Dr. Cengiz Erol